

Factors Affecting The Perceptions of Principals and Teachers about the Role of School Counselor: A Systematic Review

Seyed Mohammad Mahdi Reiskarami¹, Shakiba Ahmadi²
Hossein Keshavarz Afshar³, Abbas RahimiNezhad⁴

1. M.S student in school Counseling, Department of counseling, Faculty of psychology and educational sciences, University of Tehran, Tehran, Iran. reiskarami@ut.ac.ir
2. M.S student in school Counseling, Department of counseling, Faculty of psychology and educational sciences, University of Tehran, Tehran, Iran. shakibaahmadi@ut.ac.ir
3. (Corresponding Author), PhD Counseling, Assistant Professor, Department of counseling, Faculty of psychology and educational sciences, University of Tehran, Tehran, Iran. keshavarz1979@ut.ac.ir
4. PhD Psychology, Associate professor, Department of Psychology, Faculty of psychology and educational sciences, University of Tehran, Tehran, Iran. arahimi@ut.ac.ir

ABSTRACT

Received: 19/02/2022 - Accepted: 22/10/2022

Aim: This study was conducted to identify the factors affecting principals' and teachers' perceptions of the school counselor's role and explain its position and importance in the challenges of establishing the role of school counselors. **Methods:** The research method in this research is systematic and descriptive literature review. The statistical population of this study includes all valid scientific-research articles published in domestic and foreign journals in recent decades. The articles of this systematic review were found by searching the databases of Noormags, SID, Magiran, Ensani.ir Elsevier, Sage, Taylor and France, Springer, Wiley and M.D.P.I. **Finding:** 25 articles were finalized based on the inclusion criteria of the study. These articles were conducted in the form of action research methods, field research, Q method, experimental, focus group, interview, phenomenology, correlation, and grounded theory. The analysis of these studies showed that three categories of factors, including factors related to school and community, factors related to teachers and principals, and factors related to counselors are effective in the perception of principals and teachers of the role of school counselor. **Conclusion:** It can be concluded that the lack of awareness by principals and teachers about the evolving role of school counselors is one of the most important factors related to the contradictory perceptions of teachers and principals and the best way to solve this problem is to have a counseling council in each school. By informing principals and teachers about the role of the counselor and following the goals and program of the school counselor, this council will stabilize the role of the school counselor and facilitate the process of achieving the goals of education.

Keywords: School counselor, Job identity, School principal, School teacher, Systematic review, Counselor role

فصلنامه علمی پژوهش‌های مشاوره
انجمن مشاوره ایران
جلد ۲۲، شماره ۸۵، بهار ۱۴۰۲
مقاله پژوهشی

e-issn:4018-2717

p-issn:400-2717X

DOI: 10.18502/qjcr.v22i85.12536

عوامل مؤثر بر ادراک مدیران و معلمان از نقش مشاور مدرسه: مرور سیستماتیک

سید محمد مهدی رئیس کرمی^۱، شکبیا احمدی^۲، حسین کشاورز افشار^۳، عباس رحیمی نژاد^۴

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره مدرسه، گروه مشاوره، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه تهران، تهران، ایران. reiskarami@ut.ac.ir
۲. دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره مدرسه، گروه مشاوره، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه تهران، تهران، ایران. shakibaahmadi@ut.ac.ir
۳. نویسنده مسئول، دکتری مشاوره، استادیار، گروه مشاوره، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه تهران، تهران، ایران. keshavarz1979@ut.ac.ir
۴. دکتری روان‌شناسی، دانشیار، گروه روان‌شناسی، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه تهران، تهران، ایران. arahimi@ut.ac.ir

(صفحات ۵۶-۸۷)

چکیده

هدف: این مطالعه با هدف شناخت عوامل مؤثر بر ادراک مدیران و معلمان از نقش مشاور مدرسه و تبیین جایگاه و اهمیت آن در چالش‌های پیش‌روی تثبیت نقش مشاوران مدارس انجام شد. **روش:** روش تحقیق در این پژوهش مرور نظام‌مند و توصیفی است. جامعه آماری این پژوهش شامل تمامی مقالات علمی - پژوهشی چاپ‌شده در مجلات معتبر داخلی و خارجی در دهه اخیر بوده است. مقالات این مطالعه مروری از طریق جستجوی پایگاه‌های نورمگز، پایگاه اطلاعاتی جهاد دانشگاهی، مگ ایران، پرتال جامع علوم انسانی، الزیویر، سیج، تیلور و فرانسیس، اسپرینگر، وایلی و ام‌دی. پی‌آی به دست آمدند. **یافته‌ها:** ۲۵ مقاله بر اساس معیارهای ورود مطالعه وارد مرور نهایی شدند. این مقالات در قالب روش‌های اقدام‌پژوهی، پیمایشی، روش کیو، آزمایشی، گروه متمرکز، مصاحبه، پدیدارشناسی، همبستگی و گراند تئوری صورت پذیرفته بود. واکاوی این پژوهش‌ها نشان داد سه دسته عوامل شامل عوامل مربوط به مدرسه و اجتماع، عوامل مربوط به معلمان و مدیران و عوامل مربوط به مشاوران در ادراک مدیران و معلمان از نقش مشاور مدرسه مؤثرند. **نتیجه‌گیری:** می‌توان نتیجه گرفت عدم آگاهی مدیران و معلمان از نقش تحول‌یافته مشاوران مدارس از مهم‌ترین عوامل مربوط به ادراک متناقض معلمان و مدیران بوده و بهترین روش برای حل این مسئله وجود یک شورای مشاوره در هر مدرسه، متشکل از مدیر، معلمان و مشاور مدرسه است. این شورا با آگاه‌سازی مدیران و معلمان از نقش مشاور و پیگیری اهداف و برنامه مشاور مدرسه موجبات تثبیت نقش مشاور مدرسه فراهم کرده و فرایند تحقق اهداف آموزش و پرورش را تسهیل می‌کند.

واژه‌های کلیدی: مشاور مدرسه، هویت شغلی، مدیر مدرسه، معلم مدرسه، مرور سیستماتیک، نقش مشاور

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۱۱/۳۰ - تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۷/۲۰

مقدمه

بررسی سند تحول آموزش و پرورش کشورمان نشان می‌دهد خدمات راهنمایی و مشاوره نقش مرکزی در سازمان دهی نظام تربیت عمومی داشته و تسهیلگر فرایند آموزش - فراگیری می‌باشد (فولادی، تاجیک اسمعیلی، کسای اصفهانی و همکاران، ۱۳۹۹). این خدمات جزء جدایی‌ناپذیر خدمات مدرسه به شمار رفته و تأثیر آن بر رشد و پیشرفت نوجوانان بدیهی است. اثرات مستقیم و غیرمستقیم خدمات راهنمایی و مشاوره مدرسه، استفاده بهینه از نقش مشاور مدرسه را به عنوان بازیگر اصلی عرصه خدمات راهنمایی مشاوره، برای سیاست‌گذاران آموزش و پرورش و مدیران مدارس ضروری ساخته است (شانگ، فنگ، وو^۱ و همکاران، ۲۰۲۱).

خدمات مشاوره و راهنمایی در چارچوب برنامه‌ای اجرایی می‌شود که مشاور مدرسه نقش اصلی تدوین و اجرای آن را به عهده دارد (زیرامسکی، هادسون، بیکر و همکاران^۲، ۲۰۱۹). ایفای نقش مشاور در شرایط مطلوب و با کارایی بالا از طریق تعیین استانداردهای مختلف که حیطه وظایف مشاور مدرسه را روشن می‌کنند، امکان‌پذیر می‌شود (استاک^۳، ۱۹۷۷). استانداردها با روشن‌سازی نقش مشاور از پراکندگی وظایف و ابهام در نقش آن‌ها جلوگیری می‌کند و موجب افزایش رضایت شغلی مشاوران نیز می‌شوند (پاتن^۴، ۲۰۱۹). مطابق با استانداردهای انجمن مشاوره مدرسه آمریکا (انجمن مشاوره مدرسه آمریکا^۵، ۲۰۱۹)، مشاور از اهداف مدرسه حمایت و آن‌ها را تقویت می‌کند. مشاور به طور منحصربه‌فردی برای رسیدگی به نیازهای رشدی همه‌ی دانش‌آموزان آموزش دیده است و از طریق یک برنامه مشاوره مدرسه به رشد تحصیلی، شغلی و اجتماعی-عاطفی همه‌ی دانش‌آموزان کمک می‌کند.

1. Xiong, Q; Fang, X; Wu & et al
2. Zyromski, B; Hudson, T. D; Baker & et al
3. Stack, W. B
4. Patton, D. M
5. American School Counselor Association

مشاور مدرسه نقش پررنگی در پیش‌گیری از بحران‌های احتمالی دانش‌آموزان ایفا می‌کند (لوئیس، جونز، میلیتلو^۱ و همکاران، ۲۰۲۰). با این وجود نقش مشاوران مدارس محدود به مباحث سلامت روان نبوده (استون و داهیر^۲، ۲۰۱۵) و طبق استانداردهای جدید، نقش رهبری برنامه مشاوره مدرسه را به عهده دارند (فولادی و همکاران، ۱۴۰۰؛ اونگر، رایینی و اندرسون^۳، ۲۰۲۱). وسعت نقش مشاوران مدرسه در تداخل با نقش مدیران به عنوان رهبر مجموعه مدرسه آستن تعارضات و مشکلاتی در تعریف و تشخیص نقش مشاور (رایینسون، ماسون، مک ماهن^۴ و همکاران، ۲۰۱۸) و ایفای نقش آن‌ها بر اساس استانداردها شده و در نتیجه بسیاری از زمان مشاوران مدرسه صرف وظایف غیر مشاوره‌ای می‌شود (لوئیس و همکاران، ۲۰۲۰).

شرح وظایف و مسئولیت‌های مشاور تا حد زیادی توسط مدیران مدارس تعیین می‌شود (اشرفی فشی، عبدالهی، گودینی، ۱۳۹۶). نفوذ مدیر مدرسه به عنوان رهبر ساختمان مدرسه، تأثیر بسزایی در جهت‌دهی فعالیت‌های مشاور داشته و اولویت‌های کاری مشاور را مشخص می‌کند (آماتئا و کلارک^۵، ۲۰۰۵؛ دوسلاک و گییر^۶، ۲۰۱۶؛ هوس و هیس^۷، ۲۰۰۲؛ پاریس، گودناف، دانگان^۸ و همکاران، ۲۰۰۴). نتایج پژوهش‌های بسیاری از ادراک مشاوران و مدیران از نقش و وظایف مناسب مشاور مدرسه، نشان می‌دهد با وجود تعیین استانداردها، برداشت‌های متعارضی از مسئولیت‌های مشاور مدرسه وجود دارد (بلیک^۹، ۲۰۲۰؛ داهیر، سینوتی و بالتین^{۱۰}، ۲۰۱۹؛ داهیر، برنهام، استون^{۱۱} و همکاران).

1. Lewis, T; Jones, K. D; Militello, M

2. Stone, C; & Dahir, C

3. Unger, D. L; Rainey, S; & Anderson, H. R

4. Robinson, D. M; Mason, E. C; McMahon, H. G & et al

5. Amatea, E. S. & Clark, M. A

6. Duslak, M; & Geier, B

7. House, R. M; & Hayes, R. L

8. Pérusse, R; Goodnough, G. E; Donegan, J

9. Blake, M. K

10. Dahir, C; Cinotti, D; Bulletin

11. Dahir, C. A; Burnham, J. J; Stone, C. B

۲۰۱۰؛ لوری، بویلند و گيسا^۱ و همکاران، ۲۰۲۰؛ شوفنر و ویلیامسون^۲، ۲۰۰۰؛ اونگر و همکاران، ۲۰۲۱؛ مدنی و قنواتی، ۱۳۹۸). این امر باعث ایجاد ابهام در نقش مشاوران مدرسه شده و هویت حرفه‌ای‌شان را با چالش‌هایی روبه‌رو ساخته است (برنهام و جکسون^۳، ۲۰۰۰؛ سیسلر و بروس^۴، ۲۰۱۳).

ابهام در نقش به صورت عدم وضوح انتظارات، روش‌های برآورده کردن انتظارات و پیامدهای مؤثر و غیرمؤثر عملکرد فرد تعریف می‌شود (اولک و فریدلندر^۵، ۱۹۹۲). بسیاری از مشاوران مدرسه احساس می‌کنند که در رسیدگی به مسئولیت‌های متعدد و متنوعی مانند مداخله دائمی در بحران، رسیدگی به دستورالعمل‌های اداری، انجام وظایف غیر مشاوره‌ای و تمایلشان برای کمک به موفقیت همه دانش‌آموزان مدرسه ناتوان هستند (چندلر، برنهام و داهیر^۶، ۲۰۰۸). احساس ناتوانی و عدم پیشرفت اثر منفی بر رضایت شغلی (هاشم مطوری، عابدی و نیلفروشان ۱۳۹۹) و به دنبال آن کاهش عملکرد مشاور مدرسه را در پی خواهد داشت. از طرفی بعضی مدیران، مشاوران را صرفاً به عنوان کمک‌کنندگان در وظایف اداری به مدرسه یا فردی برای پاسخ‌گویی به خانواده‌ها می‌شناسند (والکس، دچینو، هاگن^۷ و همکاران، ۲۰۱۸).

همانند مدیران، معلمان نیز ممکن است درک صحیحی از چگونگی ایفای نقش مشاور و اهمیت آن نداشته باشند و این امر در مشارکت آن‌ها در برنامه‌های مشاور مدرسه تأثیر منفی بگذارد (کلارک و اماتسا^۸، ۲۰۰۴؛ رملی و هرلیهی^۹، ۲۰۱۴). راینر و همکاران (۲۰۰۹) در پژوهشی دریافتند که معلمان حدود نیمی از فعالیت‌های نامناسب مشاور را جزء وظایف اصلی مشاور مدرسه تلقی می‌کنند. این یافته برجسته‌کننده تفاوت

-
1. Lowery, K; Boyland, L. G; Geesa, R. L & et al
 2. Shoffner, M. F; & Williamson, R. D
 3. Burnham, J. J; & Jackson, C. M
 4. Cisler, A; & Bruce, M. A
 5. Olk, M. E; & Friedlander, M. L
 6. Chandler, J; Burnham, J; & Dahir, C
 7. Waalkes, P. L; DeCino, D. A; Haugen, J. S & et al
 8. Clark, M; & Amatea, E
 9. Remley, T. P; & Herlihy, B

اساسی در ادراک معلمان و مشاوران از نقش و وظایف یک مشاور در مدرسه است (لو^۱، ۲۰۱۵). این در حالی است که انتظارات و دانش معلمان درباره نقش و وظایف مشاور مدرسه بر ادراک مدیران، دانش‌آموزان و والدین از نقش مشاور مدرسه تأثیر گذاشته و در نهایت در موفقیت برنامه مشاوره مدرسه نیز مؤثر است (کلارک و آماتئا، ۲۰۰۴؛ کزولوفسکی^۲، ۲۰۱۳). همچنین معلمان بیش‌ترین ارتباط با گروه هدف یعنی دانش‌آموزان را دارند و زودتر از هرکس دیگری متوجه مسائل آن‌ها می‌شوند و در نتیجه به‌عنوان ارجاع‌دهندگان اصلی دانش‌آموزان به مشاوران شناخته می‌شوند (کلارک و آماتئا، ۲۰۰۴). این مسئله معلمان را در جایگاه ویژه‌ای از جهت ارائه بازخوردهای معنادار در مورد اثربخشی برنامه مشاوره مدرسه قرار می‌دهد (بیسلی^۳، ۲۰۰۴).

در کشور ایران قریب به ۷۰ سال از شروع ایده‌پردازی و برنامه‌ریزی مقدماتی برای راهنمایی و مشاوره در مدارس می‌گذرد. بر اساس گزارش فولادی (۱۳۹۵) مشاوره و راهنمایی در کشور ایران از ۶ دوره مختلف عبور کرده است. این حرفه پس از گذراندن دوره توسعه، رشد و بلوغ کاری و بعد از تغییرات مجدد ساختار آموزشی در سال ۱۳۹۰ وارد دوره سکون، فرسایش و جابه‌جایی شده است. ویژگی منحصربه‌فرد این دوره تمرکز بیش‌ازحد بر هدایت تحصیلی بوده است در حالی که امروزه با شتاب گرفتن تغییر و تحولات در ابعاد مختلف زندگی فردی، اجتماعی و فرهنگی و به‌وجود آمدن مشکلات روان‌شناختی گسترده در بین دانش‌آموزان، نمی‌توان از مشاوره در ابعاد نام‌برده، غفلت نمود. بی‌توجهی به این بخش‌ها - به‌خصوص حیطه شخصی و اجتماعی - می‌تواند با ایجاد سیکلی معیوب، مسیر رشد و تحصیل و در نهایت یافتن شغل مناسب را برای دانش‌آموزان مسدود کند (فولادی، ۱۳۹۵). خوشبختانه در سال ۱۴۰۰ و بعد از یک دهه، نظام جامع راهنمایی و مشاوره در آموزش و پرورش در راستای اجرایی کردن راهکارهای

1. Low, P. K
2. Kozłowski, K. A
3. Beesley, D

سند تحول بنیادین تدوین شد که عمده‌ترین چرخش‌های تحول‌آفرین آن حول فرآیندی و منظومه‌ای کردن عملکرد برنامه مشاوره است تا در این برنامه از تمام ظرفیت‌ها از جمله مدیران و معلمان جهت پیشبرد اهداف آموزشی و تربیتی استفاده بهینه شود.

برخلاف منابع خارجی در منابع داخلی پژوهش‌های اندکی در زمینه نقش ادراک شده مشاوران مدارس صورت پذیرفته است. با این حال پژوهش‌های تازه‌ای باهدف تأکید بر نقش مشاوره در مدرسه در حال انجام است. اشرفی و همکاران (اشرفی و همکاران، ۱۳۹۶) تصریح می‌کنند که در چندین مورد از وظایف مشاوران مدرسه بین معلمان و مدیران و مشاوران اختلاف نظر وجود دارد که می‌تواند باعث سردرگمی مشاوران شود. ابراهیمی، فرح‌بخش، اسمعیلی و همکاران (۱۳۹۴) نیز در مقاله خود تحت عنوان «چالش‌های فعالیت‌های روان‌شناسی و مشاوره در مدارس» فقدان حمایت معلمان و مدیران از برنامه مشاوره مدرسه، عدم تعامل و ارتباط دوسویه بین مشاوران و معلمان، انجام وظایف غیر مشاوره‌ای، ابهام و سردرگمی نقش مشاوران و نهایتاً نگرش منفی آن‌ها نسبت به جایگاه فعالیت‌های مشاوره را از عوامل آسیب‌زای مشاوره در مدارس به‌شمار می‌آورند. وجدانی همت و کلانتر هرمزی (۱۴۰۰) نیز ضمن مطالعه ادراک مشاوران از نقش حرفه‌ای‌شان، تأکید می‌کنند که بخشی از تغییرات دائمی در نقش مشاوران مدارس به دلیل انتظارات غیرحرفه‌ای و غیر مشاوره‌ای از جمله انتظار انجام فعالیت دفتری از مشاوران مدارس بوده و این امر ابهاماتی در نقش مشاوران مدارس ایجاد می‌کند که نهایتاً منجر به کاهش عملکرد حرفه‌ای آنان می‌شود. این در حالی است که حق‌شناس و ابولمعالی الحسینی (۱۴۰۱) در پژوهش خود با عنوان «طراحی الگوی مفهومی تبیین موفقیت شغلی مشاوران مدارس» فعالیت‌های دفتری را از مؤلفه‌های تشکیل‌دهنده موفقیت شغلی مشاوران به حساب می‌آورند.

براساس نتایج مطالعات مرتبط، روشن‌سازی نقش مشاوران مدارس موجب ایفای نقش کارآمد آن‌ها شده و نتایج مثبتی برای مدیران، معلمان، والدین و اعضای جامعه

خواهد داشت (فولادی، ۱۳۹۵؛ وجدانی همت و کلانتر هرمزی، ۱۴۰۰). بنابراین با در نظر داشتن اهمیت ادراک مدیران و معلمان در شکل‌گیری، روشن‌سازی و تثبیت نقش مشاوران مدارس و با توجه به پژوهش‌های داخلی محدود صورت گرفته در این حوزه و عدم دسترسی محققان به ادبیات غنی برای توسعه مطالعات بومی، همچنین نظر به اهمیت بررسی همه‌جانبه عوامل مؤثر بر ادراک مدیران و معلمان از نقش مشاور مدرسه و اینکه پژوهش‌های گوناگون طی ۱۰ سال اخیر از جهات خاص به بررسی این مسئله پرداخته‌اند و از طرف دیگر نیاز به بررسی تاثیرات این عوامل بر یکدیگر پژوهش حاضر باهدف شناخت عوامل مؤثر بر ادراک مدیران و معلمان از نقش و برنامه مشاور مدرسه و چالش‌های پیش‌روی تثبیت نقش مشاوران مدارس انجام شد.

سؤالات زیر هدایتگر این مطالعه مروری است:

- ۱- چه عواملی بر ادراک مدیران و معلمان از نقش مشاور مدرسه مؤثر است؟
- ۲- از کدام روش‌های تحقیق برای پاسخ‌گویی به سؤالات این حوزه پژوهشی استفاده شده است؟

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر به روش مرور نظام‌مند و توصیفی است. جامعه آماری این پژوهش شامل تمامی مقالات علمی-پژوهشی چاپ‌شده در مجلات معتبر داخلی و خارجی است که در آن‌ها ادراک معلمان و مدیران در مورد نقش، برنامه‌ها و چالش‌های مربوط به مشاوره مدرسه بررسی شده بود. به علت ماهیت پویای نقش مشاور مدرسه و باهدف دست‌یابی به جدیدترین و به‌روزترین مطالب پژوهشی مربوط به عنوان مطالعه، تنها مقالات ۱۰ سال اخیر (۲۰۱۲-۲۰۲۱) وارد مرور نهایی شدند. با این حساب اثرات تغییرات عمده‌ی نقش مشاور مدرسه متناظر با انتشار مدل ملی مشاور مدرسه آمریکا در سال ۲۰۱۲ نیز در نظر گرفته می‌شد.

در مرحله‌ی اول پایگاه‌های اطلاعات داخلی نورمگز، پایگاه اطلاعاتی جهاد

دانشگاهی، مگ ایران و پرتال جامع علوم انسانی به وسیله‌ی کلیدواژه‌های «مشاور مدرسه»، «مشاوران مدارس»، «ادراک معلمان»، «ادراک مدیران»، «ابهام در نقش»، «وظایف مشاور مدرسه»، «چالش‌های مشاور مدرسه» و سپس پایگاه‌های نمایه‌کننده منابع معتبر خارجی الزیویر^۱، سیج^۲، تیلور و فرانسیس^۳، اسپرینگر^۴، وایلی^۵ و ام.دی. پی. آی^۶ نیز به وسیله‌ی کلیدواژه‌های زیر، جستجو شدند:

"School counselor role", "school counselor duty", "counselor role ambiguity", "perception of school counselor", "teacher'perception of school counseor", "administrartor'perception of school counselor", "principal'perception of school counselor".

در مرحله‌ی بعد و پس از بررسی منابع مرتبط‌ترین مقالات استخراج شده جهت تحصیل اطمینان از جامعیت و مانعیت منابع، جستجوی تکمیلی در جویسگر علم نت برای مقالات فارسی انجام شد. برای مقالات خارجی نیز کلیدواژه‌ها مجدداً در گوگل اسکالر^۷ به صورت رشته‌ای و محدود شده به ۱۰ سال اخیر بررسی شدند. نهایتاً با کلیدواژه‌های فوق حدود ۳۵۰ مقاله خارجی و ۳۰ مقاله داخلی به دست آمد. در مرحله‌ی سوم غربالگری مقالات توسط نرم افزار مندلی^۸ انجام شده و پس از حذف مقالات تکراری، مقالاتی که معیارهای ورود مانند ارتباط با عنوان پژوهش و انتشار بین سال‌های ۲۰۱۲ تا ۲۰۲۱ را نداشتند حذف شدند که ۴۰ مقاله انگلیسی و ۹ مقاله فارسی را شامل می‌شد. در مرحله‌ی آخر نیز با بررسی چکیده و روش تحقیق مقالات باقی مانده، تنها مقالاتی که در آن‌ها نقش و چالش‌های مشاور مدرسه از نگاه مدیران و معلمان بررسی شده بود وارد مرور نهایی شدند. در این بین با بررسی دقیق‌تر پژوهش‌ها، مقالاتی که نظرات مدیران و معلمان را به صورت تلفیقی به کار برده بودند با توجه به ارتباط یافته و

1. Elsevier
2. Sage
3. Taylor & Francis
4. Springer
5. Wiley
6. MDPI
7. Google scholar
8. Mendeley

نتایج آن‌ها باهدف مطالعه وارد مرور نهایی شدند تا جامعیت مرور حفظ شود. مقالات راه‌یافته به مرور نهایی شامل ۲۵ مقاله علمی-پژوهشی می‌شود که در بین آن‌ها ۲۲ مقاله انگلیسی و ۳ مقاله فارسی است. همچنین حجم نمونه مطالعه حاضر که از مجموع نمونه‌های این ۲۵ مقاله به دست می‌آید ۵۷۹۱ نفر (معلم و مدیر) می‌باشد.

یافته‌ها

بعد از غربال‌گری و ارزیابی کیفی مقالات، ۲۵ مقاله که معیار ورود به مرور نهایی را داشتند مورد ارزیابی و واکاوی قرار گرفتند. از این ۲۵ مقاله، ۲۲ مقاله انگلیسی و ۳ مقاله فارسی دیده می‌شود. ۱۴ مقاله از ۲۲ مقاله انگلیسی به بررسی دیدگاه مدیران و ۸ مقاله به بررسی دیدگاه معلمان پرداخته بودند که حاکی از اهمیت بیشتر ادراک مدیران نسبت به ادراک معلمان در مورد مشاوره مدرسه است. در مقالات فارسی نیز نگاه معلمان و مدیران به صورت تلفیقی بررسی شده بود که با بررسی محتوای آن‌ها ارتباط مفهومی با بقیه مقالاتی که نقش مشاور از دیدگاه مدیران و معلمان بررسی شده بود، وجود داشت. مشخصات مقالات و خلاصه‌ای از مهم‌ترین یافته‌های آن‌ها به ترتیب (صعودی) سال چاپ مقالات در جدول ۱ ارائه شده است.

جدول ۱. مشخصات و مهم‌ترین یافته‌های مقالات وارد شده در مرور سیستماتیک

نویسنده اول	سال	موضوع	روش تحقیق	نمونه	مهم‌ترین یافته‌ها
زلاکت ^۱	۲۰۱۲	نقش مشاور	زمینه‌یابی	۱۹۰	مدیران بعضی وظایف اداری و انضباطی را جزء نقش مشاور می‌دانند که با استانداردهای مشاور مدرسه مغایر است. زیاد بودن نسبت دانش‌آموز به مشاور موجب شده است مشاوران فرصت کافی جهت مشاوره مستقیم نداشته باشند.

نویسنده اول	سال	موضوع	روش تحقیق	نمونه	مهم‌ترین یافته‌ها
اکین ^۱	۲۰۱۲	اثر بخشی مشاور	زمینه‌یابی (کمی)	۱۶۳ معلم	از نظر معلمان مشاورانی که مسئولیت‌های اضافی داشتند کمتر توانسته بودند اثرگذاری داشته باشند. همچنین معلمان فکر می‌کردند تعداد مشاوران مدرسه در مدارس آن‌ها کافی نیست. شناخت معلمان مختلف نسبت به مشاوران از الگوی مشخصی پیروی نمی‌کرد که نشان از عدم درک واحد از نقش مشاور مدرسه است.
همیلتون ^۲	۲۰۱۲	خدمات مشاوره‌ای	گروه‌کانونی (کیفی)	۴ مشاور و ۹ معلم	ویژگی منحصر به فرد برنامه مشاوره فراتر رفتن آن از سطح مدرسه در جهت رفع طیف گسترده‌ای از نیازها به صورت تخصصی بود. زمان بیشتر از خدمات مشاوره‌ای، لیست انتظار کوتاه‌تر و مداخله زود هنگام خواسته‌های معلمان از برنامه مشاور مدرسه بود. با این حال اختلاف بر سر مسئله رازداری، ارجاعات نامناسب به دلیل ادراک متفاوت از مشکلات و انتظارات غیر واقعی از نتایج مشاوره توسط معلمان موجب تعارضاتی می‌شود که کار مشاوره مدرسه را با مشکل روبه‌رو می‌کند.
پاورز ^۳	۲۰۱۳	نقش مشاور (آمیخته)	اقدام پژوهی	۶۸ معلم	یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد حمایت معلمین از ایفای نقش مشاوران بر اساس استانداردها، با انتظاراتشان در مورد استفاده نامناسب مشاوران از زمان در تعارض است.

1. Ekin, M. T. Y
 2. Hamilton-Roberts, A
 3. Powers, P

نویسنده اول	سال	موضوع	روش تحقیق	نمونه	مهم ترین یافته ها
کاراتاس ^۱	۲۰۱۵	نقش مشاور	پدیدارشناسی (کیفی)	۱۳ مدیر	مدیران مدارس از مشاوران مدرسه انتظار دارند با دانش آموزان در کلاس ها شرکت کنند و فعالیت های مختلفی را با آن ها انجام دهند، زیرا مدیران مدارس فکر می کنند که مشاهده دانش آموزان در کلاس های درس در درک، پیش گیری و حل مشکلات بسیار مفید خواهد بود.
خانسا ^۲	۲۰۱۵	نقش مشاور	مصاحبه (کیفی)	۱۰۰ معلم	معلمان لبنانی مشاور مدرسه را بیشتر روان شناس مدرسه می دانند. آن ها می دانند که مشاور نمی تواند به تنهایی کار کند و معلمان هستند که مشکل اولیه را تشخیص داده و به آن ها ارجاع می دهند. با این حال گاهی معلمان خودشان به تنهایی برای حل مشکل پیش قدم می شوند چراکه نگاه مثبتی نسبت به فرایند درمانی ندارند. درک معلمان قدیمی نسبت به آنچه امروزه به عنوان وظیفه مشاور مدرسه شناخته می شود، بسیار دور بود.
لو ^۳	۲۰۱۵	خدمات مشاوره ای	مصاحبه (کیفی)	۶ معلم	معلمان مشاوران را مانند پشتیبان و حامی خود می دیدند که می توانند به دانش آموزان به صورت فرد به فرد رسیدگی کنند. باز خورد گرفتن از مشاور و دریافت اطلاعات تکمیلی در مورد مسائل مختلف جنبه مهمی از خدمات مشاور مدرسه برای معلمان بود. معلمان از مشاوران انتظار دارند که با تعامل صحیح با خانواده های

1. Karatas, K
2. Khansa, R
3. Low, P. K

نویسنده اول	سال	موضوع	روش تحقیق	نمونه	مهم‌ترین یافته‌ها
					دانش‌آموزان به مدرسه کمک کنند تا به اهداف خود دست یابند. ارجاعات مناسب به مراکز معتبر خارج از مدرسه یکی از کارهای مهم مشاور مدرسه از نظر معلمان است.
ابراهیمی	۲۰۱۵	چالش‌های مشاوره	مصاحبه (کیفی)	۲۴ مدیر و معلم	یافته‌ها حاکی از نقش مدیران و معلمان در چالش‌های پیش‌روی مشاور مدرسه است. چالش‌های فردی، محیطی و سازمانی به‌طور مستقیم و غیرمستقیم ارتباط تنگاتنگ نقش مشاور مدرسه با دیدگاه‌های مدیران و معلمان را نشان می‌دهد.
چالیوا	۲۰۱۶	خدمات مشاورتی	مصاحبه (کیفی)	۱۷ معلم	مشاوران تلاش می‌کنند که رابطه‌ی مناسب (۱) مشاور- معلم، (۲) مشاور- دانش‌آموز ایجاد کرده و از توانایی‌های خود جهت (۳) برقراری ارتباط مؤثر و (۴) همکاری دوطرفه استفاده کنند.
ابراهیمی	۲۰۱۶	توانمندسازی مشاوران	نظریه داده بنیان (آمیخته)	۲۴ مدیر و معلم	آسیب‌های مشاور مدرسه در سه حوزه درون فردی، بین فردی و فرافردی قابل دسته‌بندی است. نتایج نشان داد فعالیت‌های اصلی مشاور مدرسه در زمینه‌ی مشاوره، مشاورت‌دهی، راهنمایی، هماهنگی، پیگیری و ارجاع بیشتر از همه تحت تأثیر مشکلات درون فردی مشاوران قرار می‌گیرد.

نویسنده اول	سال	موضوع	روش تحقیق	نمونه	مهم‌ترین یافته‌ها
یاووز ^۱	۲۰۱۷	خدمات مشاوره	زمینه‌یابی (کمی)	۱۴۶۶ مدیر	درک اولویت‌های مشاوره مدرسه، تنظیم برنامه مدرسه، رشد تحصیلی و مدیریت برنامه مشاوره در مدارس خصوصی به‌طور قابل‌توجهی در سطح بالاتری نسبت به مدارس دولتی بود. ادراکات مربوط به توسعه اجتماعی - عاطفی، پیشرفت شغلی و پیشرفت تحصیلی نیز به شکل معنادار با افزایش سطوح پایه افزایش یافت.
اشرفی	۲۰۱۷	نقش و وظایف مشاور	همبستگی (کمی)	۴۲ مدیر و ۱۶۵ معلم	تحلیل آماری نشان داد از نظر معلمان و مدیران، مشاور مدرسه ۵ نقشه عمده را به ترتیب بر عهده دارد: ۱- نقش برنامه‌ریزی و توسعه راهنمایی ۲- نقش رشد و توسعه قوای فکری و معنوی دانش‌آموزان ۳- نقش ارزشیابی دانش‌آموزان ۴- نقش رشد و توسعه شخصیت دانش‌آموز ۵- نقش مشورت و همکاری با کارکنان و انجام کار گروهی
رویز ^۲	۲۰۱۸	نقش مشاور	زمینه‌یابی (کمی)	۱۴۱ مدیر	اگرچه در مورد بسیاری از وظایف مشاور مدرسه بین مدیران و مشاوران توافق وجود داشت، همچنان اختلافاتی در زمینه‌ی مسئولیت‌های مناسب و نامناسب مشاور مدرسه وجود دارد. نهایتاً شرکت‌کنندگان اتفاق نظر داشتند که مشاوران باید مدیران و معلمان را از نقش، برنامه و مداخلات خود در مدرسه آگاه سازند.

نویسنده اول	سال	موضوع	روش تحقیق	نمونه	مهم‌ترین یافته‌ها
لوری ^۱	۲۰۱۸	برنامه جامع مشاوره	زمینه‌یابی (کمی)	۳۸ مدیر	ارزشی که مدیران به مشاوران مدرسه و برنامه‌های مشاوره‌ای خود نسبت می‌دهند، بسته به تعداد دانش‌آموزان مدرسه به شکل معناداری متفاوت است. همچنین یافته‌ها عدم آشنایی مدیران با برنامه جامع مشاور مدرسه را به عنوان یک معضل نشان داد.
اوزتاباک ^۲	۲۰۱۸	نقش مشاور	تحلیل محتوا (کیفی)	۲۲۱ معلم	۴۳ درصد از مربیان پیش‌دبستانی شرکت‌کننده در پژوهش، مشاور مدرسه را به عنوان «حل‌کننده مسائل و یاریگر»، ۲۹ درصد به عنوان «راهنما»، ۲۵ درصد به عنوان «حامی و پشتیبان» و ۳ درصد به عنوان «ناکارآمد» می‌دانند.
ویلدر ^۳	۲۰۱۹	نقش مشاور	مروری	-	نشست‌های تشریح مساعی مشاوران و مدیران مدارس برای درک مسئولیت‌های حرفه‌ای یکدیگر و همکاری برای اجرای یک برنامه مشاوره جامع مدرسه که نیازهای همه دانش‌آموزان را برآورده می‌کند ضروری و مورد تأکید بسیاری از پژوهش‌ها است.
داهیر ^۴	۲۰۱۹	جایگاه مشاور	زمینه‌یابی (کمی)	۱۵۲ مدیر مدرسه	هیچ تفاوت قابل توجهی در سؤالات مربوط به ادراک از تنظیمات مدرسه که به درک کلی از مشاوره مدرسه و شناسایی بهترین شیوه‌های اجرایی می‌پرداخت، نمایان نشد. اولویت‌های فعالیت‌های مشاور مدرسه نیز در اکثر موارد یکسان

1. Lowery, K
2. Öztabak, M. Ü
3. Wilder, C
4. Dahir, C. A

نویسنده اول	سال	موضوع	روش تحقیق	نمونه	مهم ترین یافته ها
لاورنس ^۱	۲۰۱۹	عملکرد مشاور	پدیدارشناسی (کیفی)	۷ مدیر	ادراک شد؛ اما در نیمی از گویه های مربوط به انتظارات از مشاور مدرسه و فروانی فعالیت های خاص مشاور اختلاف نظر بین مدیران سطوح مختلف قابل توجه و معنادار بود.
یاووز	۲۰۱۹	نقش مشاور	زمینه یابی (کمی)	۱۴۶۶ مدیر	یافته ها نشان داد مدیران مدارس نقش آموزش مشاوران در ایجاد پنج ویژگی مشاور را ارزشمند می دانند: ۱- توانایی برقراری ارتباط مؤثر با مدیر مدرسه و آگاهی از اثرات آن در جو مدرسه ۲- توانایی رهبری باکیفیت برنامه مشاوره ۳- توانایی همسوسازی برنامه مشاور مدرسه با مأموریت و چشم انداز مدرسه ۴- مهارت های ارتباطی قدرتمند ۵- عدم نیاز به آموزش های اضافی
					بررسی اولویت ها، برداشت ها، فعالیت ها و انتظارات مدیران مدارس از کار مشاوران مدارس، دیدگاه های متناقض و گاه گیج کننده ای را در رابطه با نقش و کارکرد مشاور مدرسه نشان داد. مدارس خصوصی در هر دو نقش سنتی و تحول یافته مشاوران، به دلیل کمتر بودن نسبت دانش آموز به مشاور و انعطاف برنامه مدیران نسبت به مدارس دولتی، فعال تر بودند. همچنین مدیران با سابقه بیشتر به بعضی نقش های سنتی تمایل بیشتری نشان می دادند.

نویسنده اول	سال	موضوع	روش تحقیق	نمونه	مهم‌ترین یافته‌ها
گیسا ^۱	۲۰۱۹	ارزیابی مشاور	زمینه‌یابی (کمی)	۳۲۴ مدیر مدرسه، دانش‌آموزان، والدین، معلمان و جامعه	بر اساس نتایج مدیران فرآیند ارزشیابی مشاوران را در اجرای برنامه‌ها و پایبندی مشاوران به مستقیم‌ترین خدمات خود به دستیار مفیدتر می‌دانند. در این مطالعه، هیچ تفاوت آماری معنی‌داری در ادراک مدیران مدرسه بر اساس اندازه مدرسه، اطلاعات جمعیتی دانش‌آموزان یا شهرنشینی مشاهده نشد.
لوئیس ^۲	۲۰۲۰	نقش مشاور	روش کیفی ^۳ (آمیخته)	۳۲ مدیر	تفاوت‌هایی در درک نقش مشاور مدرسه توسط مدیران سطوح مختلف مشاهده شد. مدیران دبیرستان نقش مشاور در برنامه‌ریزی شغلی و دانشگاهی، برنامه‌ریزی مدت‌دار برای دانش‌آموزان، مشاوره تحصیلی و کمک به هماهنگی آزمون‌ها را ضروری‌تر تلقی می‌کردند. نقش مشاور در شناسایی زودهنگام دانش‌آموزانی که به حمایت رفتاری و راهبردهای مداخله‌ای نیاز دارند و به‌کارگیری تکنیک‌ها نیز برای مدیران مدارس راهنمایی و ابتدایی مهم‌تر بود.
مک کانل ^۴	۲۰۲۰	همکاری مؤثر مدیر و مشاور	مرور نظام‌مند پژوهش	۳۳ پژوهش	حدود ۳۰ درصد از ۳۳ مقاله مرور شده در این تحقیق به بررسی نقش مشاور مدرسه پرداخته‌اند. یافته‌های این مقاله بر ضرورت آموزش نقش نوین و ارزشمند مشاور مدرسه به مدیران مدارس و اهمیت توانمندسازی مشاوران برای حمایت از نقش رهبری خود، تأکید می‌کند.

1. Geesa, R. L
2. Lewis, T
3. Q methodology
4. Mcconnell, K. R

نویسنده اول	سال	موضوع	روش تحقیق	نمونه	مهم ترین یافته ها
لین ^۱	۲۰۲۰	نقش مشاور	زمینه یابی (کمی)	۵۶۸ مدیر	مدیران شرکت کننده در پژوهش درک درستی نسبت به نقش مشاور مدرسه امروزی ندارند و این امر باعث شده مسئولیت هایی به مشاوران محول کنند که از نظر استانداردها نامناسب و غیر مشاوره ای است. همچنین نتایج نشان می دهد باورهایی که مدیران در مورد وظایف مناسب و نامناسب مشاوران دارند، به دلیل عدم آگاهی آن ها از حرفه مشاوره است.
اونگر ^۲	۲۰۲۱	وظایف مشاور	زمینه یابی (کمی)	۱۸۶ مدیر	نتایج نشان دهنده اختلافات بین مدیران و مشاوران در مورد وظایف مناسب و نامناسب مشاور مدرسه است. همچنین مشخص شد وظایف مناسب و نامناسب مشاوران در مدارس ابتدایی و راهنمایی و دبیرستان متفاوت درک می شود.
ویلارس ^۳	۲۰۲۱	اثر بخشی مشاور	آزمایشی (کمی)	۲۳۴ معلم	همکاری با معلمان در هنگام برنامه ریزی و ارائه برنامه های کلاسی می تواند درک معلمان را در مورد تأثیر آن ها بهبود بخشد. در نتیجه فراهم کردن زمان کافی برای مشاوران مدرسه برای ارائه برنامه های یادگیری اجتماعی - عاطفی می تواند به تلاش معلمان و دانش آموزان در دست یابی به موفقیت تحصیلی کمک کند.

1. Lane, J. J
2. Unger, D. L
3. Villares, E

واکاوی ۲۵ مقاله‌ی منتشرشده در بازه ۱۰ سال اخیر نشان داد عوامل متعددی در ادارک مدیران و معلمان از نقش و وظایف مشاور مدرسه مؤثرند که شامل بزرگی مدرسه (گیسا، ایلام، میس^۱ و همکاران، ۲۰۱۹؛ لوری و همکاران، ۲۰۱۸)، نسبت تعداد دانش‌آموزان به مشاور (اکین و اکسال^۲، ۲۰۱۲؛ زالاقت و چاترز^۳، ۲۰۱۲)، میزان آگاهی مدیران و معلمان از نقش مشاور مدرسه (لین، بوهرنر، هینک^۴ و همکاران، ۲۰۲۰؛ رویز، پیترز و سویر^۵، ۲۰۱۸)، خصوصی یا دولتی بودن مدرسه (یاووز، دهیر و گوموسلی^۶، ۲۰۱۹)، ابتدایی و متوسطه بودن مدرسه (لوئیس و همکاران، ۲۰۲۰؛ اونگر و همکاران، ۲۰۲۱)، سطوح و سوابق مختلف مدیریتی (داهیر و همکاران، ۲۰۲۰؛ یاووز و همکاران، ۲۰۱۹)، تغییرات عمده نقش مشاور مدرسه و استانداردهای جدید (لین و همکاران، ۲۰۲۰؛ ۲۰۱۳؛ رویز و همکاران، ۲۰۱۸؛ زالاقت و چاترز، ۲۰۱۲)، مهارت‌ها و صلاحیت حرفه‌ای مشاور مدرسه (چالیوا، گودمن، توماس^۷ و همکاران، ۲۰۱۶؛ لاورنس و استون^۸، ۲۰۱۹)، ویژگی‌های شخصیتی مشاور مدرسه (ابراهیمی و همکاران، ۱۳۹۴؛ کاراتاس و کایا^۹، ۲۰۱۵)، همسو و ناهمسوایی شرح وظایف مشاور مدرسه و انتظارات مدیران و معلمان (دهیر و همکاران، ۲۰۱۹؛ همیلتون^{۱۰}، ۲۰۱۲؛ پاورز و بوز^{۱۱}، ۲۰۱۳)، اثربخشی مشاور مدرسه در سلامت روان و موفقیت دانش‌آموزان (همیلتون، ۲۰۱۲؛ پاورز و بوز، ۲۰۱۳؛ ویلارس، بریگمان، وب^{۱۲} و همکاران، ۲۰۲۱)، میزان برقراری ارتباط و همکاری با مشاور مدرسه (چالیوا و همکاران، ۲۰۱۶؛ کاراتاس و کایا، ۲۰۱۵؛ خانسا^{۱۳}، ۲۰۱۵؛ لاورنس و استون، ۲۰۱۹)

1. Geesa, R. L; Elam, N. P; Mayes, R. D
2. Ekin, M. T. Y; & Oksal, A
3. Zalaquett, C. P; & Chatters, S. J
4. Lane, J. J; Bohner, G. L; Hinck, A. M
5. Ruiz, M; Peters, M. L; & Sawyer, C
6. Yavuz, O; Dahir, C; & Gumuseli, A. I
7. Cholewa, B; Goodman-Scott, E; Thomas, A
8. Lawrence, A; & Stone, C
9. Karatas, K; & Kaya, I
10. Hamilton-Roberts, A
11. Powers, P; & Boes, S. R
12. Villares, E; Brigman, G; Webb, L & et al
13. Khansa, R

و تغییر و تحولات اجتماعی پیچیده (لو، ۲۰۱۵؛ یاووز و همکاران، ۲۰۱۹) می شود. جدول ۲ این عوامل را در سه دسته عوامل مربوط به مدرسه اجتماع، عوامل مربوط به معلمان و مدیران و عوامل مربوط به مشاوران قرار می دهد

جدول ۲. عوامل مؤثر بر ادراک مدیران و معلمان از نقش مشاور مدرسه

ردیف	عوامل مربوط به مدرسه و اجتماع	عوامل مربوط به مدیران و معلمان	عوامل مربوط به مشاوران
۱	نسبت تعداد دانش آموزان به مشاور	میزان آگاهی مدیران و معلمان از نقش مشاور مدرسه	تغییرات عمده نقش مشاور مدرسه و استانداردهای جدید
۲	خصوصی و دولتی بودن مدرسه	همسو و ناهمسویی شرح وظایف مشاور مدرسه و انتظارات مدیران و معلمان	مهارت ها و صلاحیت حرفه ای مشاور
۳	ابتدایی و متوسطه بودن مدرسه	میزان برقراری ارتباط و همکاری با مشاور مدرسه	ویژگی های شخصیتی مشاور
۴	تغییر و تحولات اجتماعی پیچیده	سطوح و سوابق مختلف مدیریتی	اثر بخشی مشاور

از منظر روش شناختی ۱۲ مقاله (۴۸ درصد) به روش های کمی، ۱۰ مقاله (۳۲ درصد) به روش های کیفی و ۳ مقاله (۱۲ درصد) با ترکیبی از روش های کمی و کیفی (آمیخته) انجام شده بود. ۲ مقاله (۸ درصد) نیز به صورت مروری انجام شده بود. این روش ها در قالب اقدام پژوهی، پیمایشی، روش کیو، آزمایشی، گروه متمرکز، مصاحبه، پدیدارشناسی، همبستگی و گراند تئوری^۱ صورت پذیرفته بود. تنوع تحقیقات و روش های پژوهش از طرفی نشان دهنده اهمیت موضوع بوده و از طرف دیگر ضرورت بررسی عمیق و همه جانبه ی ادراک مدیران و معلمان از نقش مشاور مدرسه را نشان می دهد.

بحث و نتیجه‌گیری

مطالعه مروری حاضر باهدف شناخت عوامل مؤثر بر ادراک مدیران و معلمان از نقش مشاور مدرسه و تبیین جایگاه و اهمیت آن در چالش‌های پیش‌روی تثبیت نقش مشاوران مدارس انجام شد. هدف دیگر این پژوهش روشن‌سازی خلأهای پژوهشی موضوع مطالعه و ترغیب پژوهشگران به پیگیری بیشتر این حیطه پژوهشی بود.

براساس جدیدترین یافته‌های مقالات منتخب مرتبط با حیطه پژوهش حاضر، باگذشت زمان و با تلاش‌های صورت گرفته در ارائه مدل‌های یکسان مشاوره مدرسه (ASCA، ۲۰۰۳، ۲۰۰۵، ۲۰۱۵، ۲۰۱۹) مدیران و معلمان درک بیشتری نسبت به نقش مشاوره مدرسه پیدا کرده‌اند و توانسته‌اند بهتر از گذشته وظایف مناسب مشاور مدرسه را از وظایف نامناسب تمییز دهند. (داهیر و همکاران، ۲۰۱۹؛ گیسا و همکاران، ۲۰۱۹) همچنین در دو پژوهش مجزا مدیران و معلمان اشاره کردند که نقش مشاور مدرسه فراتر از مشاوره‌ی مستقیم است و قادر است طیف وسیعی از نیازهای مدرسه و دانش‌آموزان را پاسخ دهد. (همیلتون، ۲۰۱۲؛ زالاکات و چاترز، ۲۰۱۲). بااین‌وجود یافته‌های به‌دست‌آمده از این پژوهش به‌وضوح نشان می‌دهند ادراک مدیران و معلمان از نقش و برنامه مشاوره مدرسه در سطوح و شرایط مختلف می‌تواند بسیار متفاوت باشد. وجود این تفاوت‌ها مشاوران را با انتظارات متعارضی روبه‌رو می‌کند. از طرفی یافته‌ها نشان داد ادراک مدیران و معلمان می‌تواند با استانداردهای شغلی مشاور مدرسه و آنچه مشاوران برای آن آموزش دیده‌اند نیز تعارض داشته باشد. این امر باعث می‌شود مشاوران با ابهام در نقش خود مواجه شوند و در نتیجه عملکرد آن‌ها به شدت کاهش یابد؛ بنابراین یافته‌های این پژوهش به مشاوران و مدیران و معلمان کمک می‌کند نسبت به ادراکات و انتظارات یکدیگر و اهمیت آن در ایجاد چالش‌ها شناخت کافی پیدا کرده و به اقداماتی جهت حل و فصل آن‌ها بیندیشند.

بررسی آورده‌های مقاله‌های منتخب نشان می‌دهد بخش اعظمی از تحقیقات

به صورت مشترک بر مغایرت انتظارات مدیران و معلمان با استانداردهای تعیین شده برای مشاور مدرسه تأکید می‌کنند (لین و همکاران، ۲۰۲۰؛ لوری و همکاران، ۲۰۱۸؛ پاورز و بوز، ۲۰۱۳؛ رویز و همکاران، ۲۰۱۸؛ زالاکات و چاترز، ۲۰۱۲). علت این مغایرت بیشتر می‌تواند مربوط به آگاهی محدود مدیران از برنامه‌های جامع مشاور مدرسه و استانداردهای مربوطه باشد. در همین رابطه مک کانل و گیسا^۱ (۲۰۲۰) بیان می‌کنند که در آموزش‌ها و استانداردهای مربوط به مدیر مدرسه خلأ آموزش‌های مربوط به نقش مشاور مدرسه به مدیران دیده می‌شود.

دسته‌ی دیگری از یافته‌های مقالات این حیطه پژوهشی تأکید می‌کنند که تعارضات مدیران و معلمان سطوح مختلف در مورد نقش مشاور مدرسه از نظر اولویت دادن به نقش‌های مختلف مشاوران مدرسه است. به این صورت که فراوانی بعضی از فعالیت‌ها و اهمیت آن‌ها به شکل یکسانی بین مدیران مختلف درک نمی‌شود (داهیر و همکاران، ۲۰۱۹). این مسئله می‌تواند برای کسانی که در جایگاه برنامه‌ریز هسته‌های مشاوره هستند گیج‌کننده باشد (یاووز و همکاران، ۲۰۱۹). بخشی از این اختلافات با آشنایی بیشتر مدیران با نقش استاندارد مشاور مدرسه و برنامه جامع مشاوره قابل حل است. بخش دیگر مربوط به اختلاف سطوح مدیران است. به طور مثال مدیران ناحیه با توجه به جایگاه خود اولویت‌های وظایف مشاوران را متفاوت از مدیران مدرسه ادراک می‌کردند (داهیر و همکاران، ۲۰۱۹). به همین ترتیب مدیران مدارس خصوصی و مدارس دولتی نیز شناخت متفاوتی از مشاور مدرسه نسبت به هم دارند که عوامل مختلفی مانند تفاوت‌های فرهنگی خانواده‌های دانش‌آموزان و همچنین تعداد دانش‌آموزان بیشتر نسبت به تعداد مشاوران در مدرسه، در این شناخت مؤثر است (یاووز و همکاران، ۲۰۱۷، ۲۰۱۹). بخشی دیگر از این اختلافات نیز به تفاوت در سطح مدرسه برمی‌گردد. به طور مثال مدیران و مشاوران مدارس دبیرستان نقش هدایت شغلی مشاوران را با اولویت

بیشتری ادراک می‌کنند (لوئیس و همکاران، ۲۰۲۰؛ اونگر و همکاران، ۲۰۲۱). بدیهی است در نظر گرفتن اصول کلی مشاوره تحصیلی در همه مدارس یکسان است اما ایفای نقش کارآمدتر مشاوران حاصل برنامه‌ریزی دقیق‌تر برای سطوح مختلف خواهد بود (تورانوقلو و گنکتانیریم^۱، ۲۰۱۵). نهایتاً بخش قابل توجهی از این اختلافات ناشی از ادراکات مختلف از اتفاقات منحصربه‌فردی است که در شرایط خاص هر مدرسه‌ای رخ می‌دهد. برقراری یک رابطه مستمر و همکارانه بین مشاور، مدیر و معلم به‌عنوان گروه برنامه مشاوره مدرسه که توسط مشاور رهبری می‌شود، کلید برطرف کردن این مشکل در مدارس است (مک کانل و گیسا، ۲۰۲۰). پرننگ‌ترین نقش مشاور مدرسه به‌عنوان برنامه‌ریز و توسعه‌دهنده راهنمایی (اشرفی و همکاران، ۱۳۹۶) در سایه‌ی این همکاری و ارتباط مستمر با معلمان و مدیران ایفا می‌شود. لذا نظام جامع مشاوره و راهنمایی آموزش و پرورش (۱۴۰۰) نیز بر رویکرد سیستمی مشاوره مدرسه تأکید بسیاری کرده و از آن با عنوان "چرخش تحول‌آفرین" نام برده است. مدل ملی انجمن مشاوره مدرسه آمریکا نیز تأکید می‌کند که مشاوره و راهنمایی از یک امر خدماتی به برنامه مشاوره مدرسه تغییر یافته و این امر مشاوران را در جایگاه رهبر برنامه مشاوره مدرسه قرار می‌دهد. مشاوران دیگر نمی‌توانند به صورت جداگانه عمل کرده و باید با سایر کارکنان مدرسه مانند مدیر و معلم، والدین، منابع اجتماعی و دانش‌آموزان همکاری کنند (ASCA^۲، ۲۰۱۹). نتیجه‌ی این همکاری منسجم به وجود آمدن سیستم یکپارچه‌ای خواهد بود که دانش‌آموزان را به اهداف آموزشی و پرورشی خواهد رساند. بدیهی است مدیران مدرسه نقش اساسی در اجرایی ساختن برنامه مشاوره خواهند داشت. تقویت مهارت‌های ارتباط مؤثر و شبکه‌سازی در مدیران موفقیت برنامه مشاوره مدرسه و درنهایت موفقیت شغلی آن‌ها را در پی خواهد داشت (سپهوند و اشرف نژاد، ۱۴۰۰).

یافته‌های پژوهش نشان داد نسبت تعداد مشاور به دانش‌آموز یکی از عوامل مؤثر بر

1. Torunoğlu, H; & Gençtanırım, D
2. American School Counselor Association

ادراک معلمان و مدیران از نقش مشاور مدرسه است (اکین و اکسال، ۲۰۱۲؛ یاووز و همکاران، ۲۰۱۹؛ زالاکات و چاترز، ۲۰۱۲). معلمان عنوان کردند مشاوران فرصت نمی‌کنند به تمام وظایفی که آن‌ها انتظار داشتند رسیدگی کنند. این باعث شده بود مقداری از وظایف مشاور مدرسه اضافی تلقی شود (اکین و اکسال، ۲۰۱۲). امروزه تحقیقات معدودی نسبت مناسب دانش‌آموز به مشاور را، نسبت ۱ به ۲۵۰ می‌دانند (کرنی، آکوس، دومینا^۱ و همکاران، ۲۰۲۱). با این حال مدل ملی انجمن مشاوره مدرسه آمریکا برای هر ۲۵۰ دانش‌آموز یک مشاور مدرسه را استاندارد عنوان می‌کند (ASCA, ۲۰۱۹). میانگین کشوری آمریکا عدد ۱۰۰ به ۴۹۱ را نشان می‌دهد (گلاندر^۲، ۲۰۱۵). جمع‌بندی مطالعات نشان می‌دهد افزایش این نسبت (دانش‌آموز به مشاور) تأثیر منفی اما کوچکی بر دانش‌آموزان داشته است (کرنی و همکاران، ۲۰۲۱). در کشور ما نیز با توجه به تعداد ۲۰۰۰۰ هزارنفری مشاوران مدرسه (فولادی، ۱۳۹۵) و ۱۵ میلیون دانش‌آموز (سامانه مدارس مدیران^۳) این عدد چیزی حدود ۱ به ۷۵۰ تخمین زده می‌شود. بدیهی است مسائل بسیاری امکان کم کردن این نسبت را در زمان کوتاه ناممکن می‌کند. در اینجا نقش مشورت‌دهی مشاوران مدرسه اهمیت خود را نشان می‌دهد؛ بنابراین مشاوران مدرسه می‌توانند با مشورت دادن به معلمان، والدین و مدیران در زمان کمتری به تعداد بیشتری از دانش‌آموزان خدمت‌رسانی کنند (چالیوا و همکاران، ۲۰۱۶).

بررسی مطالعات نقش ادراک شده مشاوران توسط مدیران و معلمان نشان داد تحقیقات این حوزه در کشورهای ولز، ترکیه، سنگاپور، لبنان و ایران نیز با برنامه‌های منحصر به فردی در حال انجام است. مقایسه این پژوهش‌ها نشان داد با وجود بهره‌گیری این کشورها از برنامه‌های مشاوره‌ی خاص خود مفاهیم و دغدغه‌های نسبتاً مشابهی وجود دارد. با وجود تحقیقات گسترده از لحاظ جغرافیایی، بررسی طولی مقالات نشان

1. Kearney, C; Akos, P; Domina, T
 2. Glander, M
 3. adyar.org

می‌دهد دانش مشاوره و راهنمایی مدرسه در حال رسیدن به ثباتی نوین است. با این حال کماکان اختلاف بسیاری بین کشورهای حوزه خلیج فارس و کشورهای غربی هم از جهت کیفیت مطالعات و هم از جهت ادراک معلمان و مدیران وجود دارد. خانسا (۲۰۱۵) مشاوره مدرسه را حرفه‌ای جوان در کشورهای حوزه خلیج فارس می‌داند. هرچند مطالعات جدید نشان می‌دهد که این حرفه سریعاً در حال رشد است و توجهات گسترده‌ای را به خود جلب کرده است. با این وجود حرفه مشاور مدرسه باید توسط مدیران، معلمان و والدین بیشتر درک و پذیرفته شود.

نتایج این مطالعه مروری نشان داد نقش مشاوران مدارس از نقش مدیران و معلمان جداشدنی نیست. مدیران به عنوان کسانی که مشاوران را استخدام و اولویت‌های کاری آن‌ها را مشخص می‌کنند، نفوذ بسیاری در عملکرد مشاور مدرسه خواهند داشت. آن‌ها می‌توانند با حمایت از نقش مشاور و برنامه مشاور مدرسه و نهایتاً ارزیابی مشاور، نقش او را در مدرسه تثبیت کرده (گیسا و همکاران، ۲۰۱۹) و جوّ محیطی مثبتی در مدرسه ایجاد کنند (لاورنس و استون، ۲۰۱۹). معلمان به عنوان مشاهده‌کنندگان دانش آموز و اولین کسانی هستند که مشکلات دانش‌آموزان را می‌بینند و آن‌ها را به مشاوران ارجاع می‌دهند (خانسا، ۲۰۱۵؛ لو، ۲۰۱۵). همچنین مشاوران از طریق فرصتی که برای مشورت به معلمان دارند، می‌توانند عملکرد معلم را بهبود بخشیده و در زمان کمتر، به تعداد بیشتری از دانش‌آموزان کمک کنند (چالیوا و همکاران، ۲۰۱۶). شرکت در کلاس‌ها و همکاری با معلمان از انتظارات مدیران مدارس بود (کاراتاس و کایا، ۲۰۱۵) که با نقش تبیین شده مشاور مدرسه در مدل ملی انجمن مشاوره مدرسه (ASCA، ۲۰۱۹) هم خوانی داشت. نتایج پژوهش ویلارس و همکاران (۲۰۲۱) نیز نشان داد همکاری با معلمان در هنگام برنامه‌ریزی و ارائه‌ی برنامه‌های کلاسی می‌تواند درک معلمان را در مورد تأثیر مشاوران بهبود بخشد. در نتیجه فراهم کردن زمان کافی برای مشاوران مدرسه جهت ارائه‌ی برنامه‌های تسهیل‌کننده‌ی یادگیری می‌تواند به معلمان و دانش‌آموزان در دست‌یابی به

موفقیت تحصیلی کمک کند. ابهام در نقش مشاور مدرسه که از عدم آگاهی مدیران و معلمان نشئت می‌گیرد، ممکن است هویت شغلی مشاوران مدرسه را به خطر اندازد. از طرفی مدیران و معلمان انتظاراتی خلاف استانداردها از مشاور مدرسه داشتند. ناهماهنگی این انتظارات نباید بین این سه نقش مهم شکاف ایجاد کند، بلکه باید فرصتی مهیا سازد تا مدیران، معلمان و مشاوران به بحث و بررسی نقش‌ها و مسئولیت‌های مشاور مدرسه پرداخته و راه‌های استفاده از ظرفیت‌های مشاور مدرسه را پیدا کنند. نهایتاً بر اساس تحقیقات صورت گرفته، وجود یک شورای هفتگی / ماهانه / سالانه متشکل از مدیر، معلمان و مشاور در جهت همراه ساختن مدیران و معلمان با برنامه‌ی مشاور مدرسه می‌تواند راهکاری ثمربخش باشد. مرور یافته‌های مستخرج از این مطالعه مروری نظام‌مند نشان می‌دهد نقش مشاوره مدرسه از دیدگاه مدیران و معلمان ابعاد گسترده‌ای داشته و خلأهای پژوهشی بسیاری هنوز وجود دارد که قابل تحقیق و بررسی می‌باشد. همچنین براساس مرور تحقیقات به دست آمده امروزه نقش مشاور مدرسه در کشورهای مختلف جهان در حال پیشرفت و تغییر است و مدیران و معلمان در حال شناخت ابعاد جدیدی از نقش مشاور مدرسه می‌باشند.

از محدودیت‌های این مطالعه بسنده کردن نویسندگان به بررسی ۷ کلیدواژه در جستجوی مقالات انگلیسی بود. با این وجود محققان پس از بررسی کلیدواژه‌ها به مقالات تکراری رسیدند و پس از اشیاع، جستجو متوقف شد. مطالعه حاضر نشان می‌دهد مقدار پژوهش انجام شده در زمینه‌ی بررسی عوامل مؤثر بر ادراک مدیران و معلمان از نقش مشاور مدرسه در ایران کافی نیست. پژوهش‌های آینده می‌تواند ادراکات معلمان و مدیران از فعالیت‌های مختلف مشاور مدرسه را به صورت کیفی و کمی و ترکیبی مورد بررسی قرار دهد. این بررسی می‌تواند در سطوح مختلف متوسطه و ابتدایی بوده و سپس ادراکات مختلف مقایسه شود. بررسی ادراک معلمان و مدیران از نظام جامع راهنمایی و مشاوره و بخش‌های مختلف آن، می‌تواند نتایج مفیدی در جهت اصلاح و

بهبود برنامه‌ی جامع مشاوره بر اساس انتظارات مدیران و معلمان فراهم آورد. پژوهش‌های جزئی‌تر مانند بررسی ادراک مدیران، معلمان، والدین و دانش‌آموزان از نقش مشورتی و هماهنگی مشاوران مدارس می‌تواند در جهت یافتن راهکارهای کاربردی ثمربخش باشد. در این راستا اقدام پژوهی می‌تواند به یافتن مشکلات مدارس در زمینه ۰ کارکرد مشاور مدرسه و اقدام برای رفع آن‌ها کمک کرده و الگویی برای حل مشکلات در شرایط مشابه باشد. بررسی چالش‌های ارجاع دانش‌آموزان به مشاوران می‌تواند از دیگر حیطه‌های پژوهشی مرتبط باشد که بسیار کم به آن پرداخته شده است. تحقیقات آزمایشی در این زمینه می‌تواند انجام شود به این صورت که در گروه آزمایشی کلاس درس با همکاری مشاور مدرسه تشکیل شود و معلم با مشاور در ارتباط باشد و در گروه کنترل این همکاری وجود نداشته باشد. در نهایت ادراک معلم گروه کنترل و معلم گروه آزمایشی نسبت به نقش مشاور مدرسه بررسی شود تا مشخص گردد چه تغییراتی در ادراک معلمان رخ داده است و عوامل مؤثر شناخته شود. تحقیقات کمی زمینه‌یابی و پیمایشی نیز می‌تواند در جهت بررسی اولویت‌های نقش مشاور مدرسه از نگاه مدیران، معلمان، والدین و دانش‌آموزان در نقاط مختلف کشور انجام شده و با مقایسه نتایج به هویت مشخص نقش مشاور مدرسه در کشورمان کمک کند.

ملاحظات اخلاقی: کلیه مقالات استفاده شده در این متن و مقالات استفاده شده در مرور سیستماتیک در منابع آورده شده است.

سهم نویسندگان: نویسنده مسئول تمامی مراحل فرایند پژوهش را به تنهایی مدیریت نموده و مسئول نگارش مقاله است.

تضاد منافع: نویسندگان اعلام می‌نمایند هیچگونه تضاد منافی در مطالعه وجود ندارد.

حمایت مالی: نویسندگان اذعان می‌نمایند که هیچگونه حمایت مالی جهت انجام مقاله دریافت نکرده‌اند.

تشکر و قدردانی: نویسندگان از همکاری مشارکت‌کنندگان عزیز در این پژوهش تشکر و قدردانی می‌نمایند.

منابع

- ابراهیمی، ل؛ فرح‌بخش، ک؛ اسمعیلی، م و سلیمی بجستانی، ح. (۱۳۹۴). الگوی توانمندسازی مشاوران مدرسه، نشریه مشاوره کاربردی، ۵ (۱)، ۲۲-۱.
- ابراهیمی، ل؛ فرح‌بخش، ک؛ اسمعیلی، م و سلیمی بجستانی، ح. (۱۳۹۴). چالش‌های فعالیت‌های روان‌شناسی و مشاوره در مدارس: پژوهش کیفی، فصلنامه تحقیقات کیفی در علوم سلامت، ۴ (۲)، ۱۶۶-۱۷۷.
- اشرفی فشی، س؛ عبدلهی، ب؛ گودینی، ف. (۱۳۹۶). درک مدیران، معلمان و مشاوران از نقش و وظایف مشاوران مدارس (مطالعه موردی: مدارس شهر نورآباد)، نشریه پژوهش‌های تربیتی، ۴ (۳۴)، ۱-۱۷.
- حق شناس، س؛ ابوالمعالی الحسینی، خ. (۱۴۰۱). طراحی الگوی مفهومی تبیین موفقیت شغلی مشاوران مدارس، فصلنامه فرهنگ مشاوره و روان‌درمانی، ۱۳ (۴۹)، ۷۷-۹۴.
- سامانه مدارس مدیر. (۱۴۰۰) آمار بانک اطلاعاتی مدارس ۱۴۰۰ (لیست مدارس کشور). سپهوند، ر؛ عارف نژاد، م. (۱۳۹۹). رابطه مهارت شبکه‌سازی با موفقیت مسیر شغلی و میانجی‌گری قدرت ارتباطات در مدیران میانی سازمان‌های دولتی استان لرستان، فصلنامه پژوهش‌های مشاوره، ۱۹ (۷۶)، ۱۱۸-۱۴۰.
- فولادی، ع. (۱۳۹۵). واکاوی سیر تحول و چالش‌های مشاوره در آموزش و پرورش، فصلنامه پژوهش‌های مشاوره، ۱۵ (۵۷)، ۱۲۱-۱۵۰.
- فولادی، ع؛ تاجیک اسمعیلی، ع؛ کسایی اصفهانی، ع و زهراکار، ک. (۱۳۹۹). تدوین استانداردهای ملی مشاوره مدرسه، نشریه پژوهش‌های تربیتی، ۷ (۴۱)، ۴۶-۷۴.
- فولادی، ع؛ تاجیک اسمعیلی، ع؛ کسایی اصفهانی، ع و زهراکار، ک. (۱۴۰۰). جایگاه راهنمایی و مشاوره در اسناد تحولی: مطالعه کیفی، مجله روان‌شناسی فرهنگی، ۴ (۲)، ۱۱۲-۱۳۳.
- مدنی، ی و قنوتی، ر. (۱۳۹۸). دیدگاه مشاوران مدرسه نسبت به وظایف حرفه‌ای خود: مطالعه پدیدارشناختی موانع و فرصت‌ها. [پایان‌نامه، دانشگاه تهران].
- وجدانی همت، م؛ کلانتر هرمزی، آ. (۱۴۰۰). بررسی ادراک مشاوران مدرسه از نقش حرفه‌ای‌شان. فصلنامه مشاوره کاربردی، ۱۱ (۲)، ۱۰۵-۱۳۶.
- هاشم مطوری، ح؛ عابدی، م؛ نیلفروشان، پ. (۱۳۹۹). معنای شغلی و بهزیستی ذهنی: نقش میانجیگری رضایت شغلی، فصلنامه پژوهش‌های مشاوره، ۱۹ (۷۳)، ۱۴۵-۱۶۹.

- Amatea, E. S. & Clark, M. A. (2005). Changing Schools, Changing Counselors: A Qualitative Study of School Administrators' Conceptions of the School Counselor Role. *Professional School Counseling*, 9 (1), 16-27.
- Beesley, D. (2004). Teachers' perceptions of school counselor effectiveness: Collaborating for student success. *Education*, 125 (2), 259-270
- Blake, M. K. (2020). Other Duties as Assigned: The Ambiguous Role of the High School Counselor. *Sociology of Education*, 93 (4), 315-330.
- Burnham, J. J., & Jackson, C. M. (2000). School Counselor Roles: Discrepancies between Actual Practice and Existing Models. *Professional School Counseling*, 4 (1), 41-49.
- Chandler, J., Burnham, J., & Dahir, C. (2008). Counseling versus Noncounseling Duties: Examining the Past and Present in School Counseling. *Alabama Counseling Association Journal*, 34 (1), 44-58.
- Cholewa, B., Goodman-Scott, E., Thomas, A., & Cook, J. (2016). Teachers' perceptions and experiences consulting with school counselors: A qualitative study. *Professional School Counseling*, 20 (1), 1096-2409.
- Cisler, A., & Bruce, M. A. (2013). Principals: What Are Their Roles and Responsibilities? *Journal of School Counseling*, 11 (10), 1-27.
- Clark, M., & Amatea, E. (2004). Teacher perceptions and expectations of school counselor contributions: Implications for program planning and training. *Professional School Counseling*, 8 (2), 132-140.
- Dahir, C. A., Burnham, J. J., Stone, C. B., & Cobb, N. (2010). Principals as partners: Counselors as collaborators. *NASSP Bulletin*, 94 (4), 286-305.
- Dahir, C., Cinotti, D., Bulletin. (2019). Beyond compliance: Assessing administrators' commitment to comprehensive school counseling. *NASSP Bulletin*, 103 (2), 118-138.
- Duslak, M., & Geier, B. (2016). Communication factors as predictors of relationship quality: A national study of principals and school counselors. *Professional School Counseling*, 20 (1), 1096-2409.
- Ekin, M. T. Y., & Oksal, A. (2012). Elementary School Teacher Perceptions of School Counselor Effectiveness. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 47, 1917-1921.
- Geesa, R. L., Elam, N. P., Mayes, R. D., McConnell, K. R., & McDonald, K. M. (2019). School leaders' perceptions on comprehensive school counseling (CSC) evaluation processes: Adherence and implementation of the American School Counselor Association (ASCA) National Model. *Journal of Educational Leadership, Policy, and Practice*, 34 (1), 25-43.
- Glander, M. (2016). Documentation to the NCES Common Core of Data Public Elementary/Secondary School Universe Survey: School Year 2013-14. Provisional Version 2a. NCES 2015-150rev. *National Center for Education Statistics*.
- Hamilton-Roberts, A. (2012). Teacher and counsellor perceptions of a school-based counselling service in South Wales. *British Journal of Guidance and Counselling*, 40 (5), 465-483.

- House, R. M., & Hayes, R. L. (2002). School Counselors: Becoming Key Players in School Reform. *Professional School Counseling*, 5 (4), 249-256.
- Karatas, K., & Kaya, I. (2015). An Investigation of the Perceptions of School Administrators Towards the Roles and Duties of School Counselors. *Eurasian Journal of Educational Research*, 61, 181-198.
- Kearney, C., Akos, P., Domina, T., & Young, Z. (2021). Student-to-School Counselor Ratios: A Meta-Analytic Review of the Evidence. *Journal of Counseling and Development*, 99 (4), 418-428.
- Khansa, R. (2015). Teachers' Perceptions toward School Counselors in Selected Private Schools in Lebanon. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 185, 381-387.
- Kozlowski, K. A. (2013). Integrating School Counseling Core Curriculum Into Academic Curriculum. *Journal of School Counseling*, 11 (5), 1-35.
- Lane, J. J., Bohner, G. L., Hinck, A. M., & Kircher, R. L. (2020). Current Administrative Perceptions of School Counselors: Kansas Administrators' Perceptions of School Counselor Duties. *Journal of School Counseling*, 18 (2), 1-26.
- Lawrence, A., & Stone, C. (2019). Principals' perceptions of transformed school counselors. *NASSP Bulletin*, 103 (2), 139-157.
- Lewis, T., Jones, K. D., Militello, M., & Meisenhelder, R. (2020). A clear and consistent focus on students: Principals' perceptions of the role of school counselors. *Journal of School Leadership*, 32 (1), 3-26.
- Low, P. K. (2015). School counselling in Singapore: teachers' thoughts and perceptions. *Asia Pacific Journal of Counselling and Psychotherapy*, 6 (1-2), 17-27.
- Lowery, K., Boyland, L. G., Geesa, R. L., Kim, J., Quick, M. M., & McDonald, K. M. (2020). Principal and school counselor collaboration toward more socially just schools. *Handbook on promoting social justice in education*, 455-480.
- Lowery, K., Quick, M., Boyland, L., Geesa, R. L., & Mayes, R. D. (2018). " It Wasn't Mentioned and Should Have Been": Principals' Preparation to Support Comprehensive School Counseling. *Journal of Organizational and Educational Leadership*, 3 (2), 1-30.
- McConnell, K. R., & Geesa, R. (2020). Improving School Counselor Efficacy Through Principal-Counselor Collaboration: A Comprehensive Literature Review. *Mid-Western Educational Researcher*, 32 (2), 133-155.
- Olk, M. E., & Friedlander, M. L. (1992). Trainees' experiences of role conflict and role ambiguity in supervisory relationships. *Journal of Counseling Psychology*, 39 (3), 389-397.
- Öztabak, M. Ü. (2018). Examination of the Perceptions on the View of Preschool Teachers about School Counselor. *Journal of Education and Training Studies*, 6 (6), 13-24.
- Patton, D. M. (2019). *Predictive relationships between school counselor role ambiguity, role diffusion, and job satisfaction* (Doctoral dissertation, Walden University).

- Pérusse, R., Goodnough, G. E., Donegan, J., & Jones, C. (2004). Perceptions of school counselors and school principals about the national standards for school counseling programs and the transforming school counseling initiative. *Professional School Counseling, 7* (3), 152–161.
- Powers, P., & Boes, S. R. (2013). Steps toward Understanding: Teacher Perceptions of the School Counselor Role. *Georgia School Counselors Association Journal, 20* (1), 1-8.
- Remley, T. P., & Herlihy, B. (2014). *Ethical, legal, and professional issues in counseling* (6th ed.). Pearson
- Robinson, D. M., Mason, E. C., McMahon, H. G., Flowers, L. R., & Harrison, A. (2018). New School Counselors' Perceptions of Factors Influencing Their Roles as Leaders. *Professional School Counseling, 22* (1), 1-15.
- Ruiz, M., Peters, M. L., & Sawyer, C. (2018). Principals' and Counselors' Lens of the School Counselor's Role. *Journal of Professional Counseling: Practice, Theory & Research, 45* (1), 1–16.
- Shoffner, M. F., & Williamson, R. D. (2000). Engaging preservice school counselors and principals in dialogue and collaboration. *Counselor Education and Supervision, 40* (2), 128–140.
- Stack, W. B. (1977). The school counselor: Role conflict. *The Clearing House, 50* (8), 341-344.
- Stone, C., & Dahir, C. A. (2015). *The transformed school counselor*. (3rd.ed.). Cengage Learning.
- Torunoğlu, H., & Gençtanırım, D. (2015). The Perceptions of School Counselors about the Counseling and Guidance Programs of Vocational High Schools. *Procedia - Social and Behavioral Sciences, 174*, 368–376.
- Unger, D. L., Rainey, S., & Anderson, H. R. (2021). Professional School Counselor and Principal Recognition of Appropriate and Inappropriate Activities. *Journal of School Counseling, 19* (13), 1-21.
- Villares, E., Brigman, G., Webb, L., Carey, J., & Harrington, K. (2021). A Randomized Control Trial of Elementary Teachers' Perceptions of School Counselor Impact. *Counseling Outcome Research and Evaluation, 12* (2), 105–116.
- Waalkes, P. L., DeCino, D. A., Haugen, J. S., & Dalbey, A. (2019). The Relationship Between Job Roles and Gender on Principal–School Counselor Relationship Quality. *Professional School Counseling, 22* (1), 1-9.
- Wilder, C. (2019). Promoting the role of the school counselor. *Journal of Professional Counseling: Practice, Theory & Research, 45* (2), 60–68.
- Xiong, Q., Fang, X., Wu, Y., Chen, H., Hu, W., & Zhang, Y. (2021). Guidance and counseling relations to high school students' positive development and psychopathology: A non-recursive modeling study. *Current Psychology 2021*, 1–11.
- Yavuz, O., Cayirdag, N., Dahir, C., & Gümüşeli, A. İ. (2017). Improving Student Achievement through Strengthening Principal and School Counselor Partnership. *International Journal of Educational Reform, 26* (2), 176–201.

- Yavuz, O., Dahir, C., & Gumuseli, A. I. (2019). School principal perceptions of the school counsellor's role: Traditional or transformed? *Journal of Educational Leadership, Policy and Practice*, 32 (2), 81-97.
- Zalaquett, C. P., & Chatters, S. J. (2012). Middle School Principals' Perceptions of Middle School Counselors' Roles and Functions. *American Secondary Education*, 40 (2), 89-103.
- Zyromski, B., Hudson, T. D., Baker, E., & Granello, D. H. (2015). Guidance Counselors or School Counselors: How the Name of the Profession Influences Perceptions of Competence. *Professional School Counseling*, 22 (1), 1-10.

